

Оңтүстік Қазақстан Медицина Академиясы

Гигиена және эпидемиология кафедрасы

Тақырыбы: Санитариялық-гигиеналық зертхана жұмысын ұйымдастыру.

Коммуналды гигиенасы нысандарын тексеру актілерін, хаттамаларын және қорытындыларын және басқа құжаттарын толтыру тәртібі.

Орындаған: Жолдас Д.

Тобы: КДС 03-15

Қабылдаған: Жумадилова А.Р

Жоспар

Кіріспе.

Негізгі бөлім.

- 1. Санитариялық – гигиеналық зертхана жұмысы, қызметі.*
- 2. Коммуналдық гигиена бөлімшісіне зерттеулер жүргізу.*
- 3. Нысандарға санитарлық бақылауды жүргізу тәртібі.*

Қорытынды.

Пайдаланған әдебиеттер

Санитариялық – гигиеналық зерттеу

Санитариялық-гигиеналық зертханасына: еңбек гигиенасы, тағам гигиенасы, коммуналдық гигиена, полимерлі материалдар токсикологиясы, пестицидтер мен улы химикаттар және ЭМӨ мен басқа да физикалық факторлар бөлімшелері кіреді.

Қызметі:

- ✓ адамдар денсаулығының жағдайына қауіпті келеңсіз факторлар төңірегінде қажетті санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманы, сыртқы ортаның (ЭМӨ, ЭСТ, шу, діріл т.б.) физикалық факторларын өлшеу құралдарын және зертханалық зерттеулерді іске асыру;
- ✓ көлік құралдарына сараптама жасау, тағам өнімдерін тасымалдау үшін қолданатындар, азық-түлік шикізаты, шаруашылық - ауыз суы, химиялық, уланғыштар мен радиациялық заттар және гигиеналық нормативтер мен санитарлық ережелердің сәйкестігі;
- ✓ өткізілетін әлеуметтік - гигиеналық мониторингке қатысу;
- ✓ санитариялық - эпидемиологиялық сараптама өткізу және қорытынды шығару.

1. Тағам өнімдерінің барлық түрін және шикізатты зерттеу.
- ❖ тағам өнімдерінің қауіпсіздік көрсеткішін анықтау (СТМ микотоксиндер, гистамин, нитрозаминдер);
  - ❖ тамақ және тағам өнімдеріндегі энергетикалық құндылықтар;
  - ❖ тағам өнімдерінің сапасын, физика - химиялық көрсеткішін анықтау;
  - ❖ тағам қоспаларын анықтау (натрий нитраты, йод, натрий бензоат, калий сорбаты).

2. Өсімдік өнімдерін зерттеу.

- ❖ судағы, тағам өнімдеріндегі улы химикаттар мен пестицидтердің қалдық мөлшерінің құрамын анықтау;
- ❖ өнімдердегі нитраттардың шоғырлануын анықтау;

3. Алькогольді, алькогольсіз сусындарды зерттеу.
4. Жұмыс орнының ауасындағы зиянды заттарды зерттеу.
5. Шу, діріл, ЭМӨ, ЭСТ, инфрақызыл сәулелену, лазерлік сәулелену, жарық, ультра күлгін сәулелену, зертханалық – аспаптық өлшеулерді зерттеу.

6. Коммуналдық гигиена бөлімшісі мынандай зерттеулер жүргізеді:

- ❖ қаладағы өнеркәсіп кәсіпорындарынан тысқары қоныстану аймағының және қаладағы автомагистралдардың атмосфералық ауасын зерттеу;
- ❖ жабық жайлардағы ауаны зерттеу (емдеу-профилактикалық ұйымдары, ОҚТ және жас өспірімдер мен балалар гигиена бөлімшесі, бала-бақшалар, ООО, ЖОО нысандарын);
- ❖ бутылденген ауыз суларын, жүзу қауыздарының суларын, су нысандарындағы сулардың үстіңгі бетін, орталықтандырылған және орталықтандырылмаған сумен жабдықтау суларын зерттеу;
- ❖ шоғырланған әр түрлі ерітінділердің дайындалу дұрыстығына зарарсыздандыру құралдарын зерттеу.

Барлық зерттеулер келесі нормативтік құжаттарға сәйкес орындалады:

° Су көздері, шаруашылық – ауыз сумен жабдықтау, мәдени- тұрмыстық пайдалану орындары мен су нысандарының қауіпсіздігінің санитариялық – эпидемиологиялық талаптары. 28.07.2010жыл № 554 бұйрығы.

° Санитариялық – эпидемиологиялық қадағалауға жататын тауарлардың бірыңғай санитариялық – эпидемиологиялық және гигиеналық талаптары. 28.05.2010ж. № 299 ТС комиссия шешімі.

° Коммуналдық нысанға тағайындалған санитариялық – эпидемиологиялық талаптары. ҚР ДСМ 28.07.2010ж. № 555 бұйрығымен бекітілген.

Ауа мен суды зерттеу заманауи құрал –жабдықтардың жаңа түрлерімен жүргізіледі:

- УКР- 1 Мц және РА- 915 газ сынапты анализаторында жабық жайлардағы ауа және атмосфера ауасындағы сынап буын талдау жүргізіледі.
- ГАНК – 4А газоанализаторында 22 көрсеткіш бойынша қоныстанған орындағы атмосфера ауасындағы зиянды заттардың концентрациясын үздіксіз бақылау.
- Флюорат -02- 3М, атомдық – абсорбиондық спектрофотометр, вольтамперметриялық СТА, фотоэлектроколлометр заманауи аспаптарында су сынамасын талдау жүргізіледі.

7. Халық тұтынатын тауарларға санитариялық - химиялық және токсикологиялық көрсеткіштер бойынша зерттеу:

- құрылыс материалдары, жиһаздар;
- тағам өнімдерімен (ыдыс, орамдар)

байланыстағы заттар;

- ойыншықтар;
- киімдер, аяқ киімдер, маталар;
- парфюмерия - косметикалық өнімдер,

тұрмыстық химиялар.

Нысандарға санитарлық бақылауды жүргізу тәртібі:

- а) Берілген нұсқауда келтірілген нысандарының құрылысын салуда жер участкесін бөлу және жобалау, салу, қайта қарастырып тұрғызу кезінде жүргізіледі;
- б) жаңадан салынған, қайта салынған, қайта пішінделген нысандарды пайдалануға беру кезінде жүргізіледі;
- в) тұрмыстық химия заттарын, полимерлік материалдарды, құралдарды және тұрмыстық үй мүлік заттары, жеке бас гигиенасына арналған заттарды санитарлық-техникалық жабдықтарды, жиһаздарды т.б. өндіру кезінде жүргізіледі.
-

❖ *Ағымды санитарлық бақылаудың мазмұны, халықтың өмір сүру жағдайын және еңбек, тұрмыс жағдайларын бағалау үшін жоғарыда келтірілген нысандарды мақсатты бағытта іріктеп алып тексеру.*

❖ *Тексерулер лабораториялық зерттеулер мен аспаптық өлшеулер арқылы жүргізілуі қажет.*

❖ Санитарлық дәрігер ағымды санитарлық бақылауды іске асыру үшін:

❖ нысандардың мазмұны мен құрылысы іс жүзіндегі санитарлық-гигиеналық, санитарлық-эпидемияға қарсы ережелер мен нормаларға сәйкес келуін;

❖ қоршаған ортаның ластануын, шуды, вибрацияны, электромагниттік сәулеленуді т.б. халықтың өмір сүруіне қолайсыз жағдай туғызатын зиянды факторларды болдырмау және жою жөніндегі шаралардың орындалуын;

❖ 2009 ж. 18 қыркүйекте №193 «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі» туралы Қазақстан Республикасының кодексі бекітілді. Кодекстің 6-бөлімінде санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің міндеті мен құқықтары берілген. қазіргі таңда осы заңды басшылыққа алады.

❖ Санитарлық-эпидемиологиялық станция коммуналды гигиена бөлімі бойынша өзінің жұмысында келесі әдістерді қолданады:

❖ А) бақыланатын нысандарды санитарлық сипаттап жазу әдісі;

❖ Б) зертханалық және аспаптық зерттеу әдістері;

❖ В) халықтың денсаулығына, санитарлық-тұрмыстық жағдайларына зиянды әсер ететін қоршаған ортаның факторлары жөніндегі мәліметтерді, ескертпелі және ағымды санитарлық бақылаудың материалдарын статистикалық өңдеу әдістері;

-
-
- ❖ Қажетті жағдайларда нысандарды тексеру эпидемиологтардың, санитарлық дәрігерлердің және басқа да мамандардың қатысуымен кешенді түрде жүргізіледі.
  - ❖ Тексеруге нысана бастығы не оның уәкіл адамы қатысады. Тексеруге қатысудан бас тартуы тексеру актісінде тиісті түрде көрсетілуі қажет.
  - ❖ Санитарлық тексерудің нәтижесіне тексеру актісі, бұйрық-жарлық немесе осы нысанның тексеру мақсатына сәйкес басқа түрде жазады.
  - ❖ Тексерілген нысанның санитарлық жағдайы қанағаттанарлықсыз болса, орындалу мерзісін көрсету, қажетті шаралар жүргізу жөнінде талаптар қойылады.

Қорытынды

Мемлекеттік санитарлық бақылауды іске асыру кезінде санитарлық эпидемиологиялық станция іс жүзіндегі заңнамаларды, санитарлық гигиеналық және санитарлық эпидемияға қарсы ережелер мен нормаларды, мемлекеттік және салалық стандарттарды, техникалық жағдайларды, құрылыс нормалары мен ережелерін басшылыққа алады. Мемлекеттік санитарлық бақылау халықтың өмір сүру жағдайын сауықтыруға бағытталған санитарлық-гигиеналық және санитарлық-эпидемияға қарсы шаралардың жүргізілуіне және де бақылаудағы объектілерде санитарлық гигиеналық және санитарлық эпидемияға қарсы нормалар мен ережелерді сақтауға бағытталған ескертпелі және ағымды санитарлық бақылауды жүргізу түрінде іске асады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

- ❖ *1. Коммуналды гигиенасы /М.С. Шабдарбаеваның редакциясында/, 2011 ж.*
- ❖ *2. Руководство по коммунальной гигиене. Под редакцией Гончарука И.В.2009г.320с*
- ❖ *3. Коммунальная гигиена /Под редакцией Мазаева В.Т. В 2 ч. – М.,– 2006.- Ч.1.-300 с.; 2007-. Ч. 2. – 336 с.*
- ❖ *4. Гигиена (Под общей ред. Акад. РАМН Г.И. Румянцева. М. 2011 с.176-194.)*
- ❖ *5. www.google.kz интернет желісі.*

**НАЗАР
АУДАРҒАНДАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!!!**

